

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune 2014-2018

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning-----	3
1. MÅL OG FORUTSETNINGER. -----	4
1.1. Mål for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune. -----	4
1.2. Forutsetninger for et velfungerende flyktingarbeid. -----	5
1.3. Resultatindikatorer.-----	5
2. ORGANISERING AV FLYKTINGARBEIDET I NORE OG UVDAL. -----	6
2.1. Flyktingtjenesten.-----	6
2.2. Ressursgruppe for flyktingarbeidet.-----	6
2.3. Brukerråd -----	7
2.4. Introduksjonsprogrammet -----	7
3. SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTEOMRÅDER I FLYKTINGARBEIDET. -----	9
3.1. Helse.-----	9
3.2. Norskopplæring og arbeidspraksis. -----	9
3.3. Arbeid. -----	10
3.4. Bolig. -----	10
3.5. Barnehage og skole. -----	11
3.6. Kultur og fritid.-----	12
3.7. NAV-----	13
4. SAMARBEID MED EKSTERNE TJENESTER.-----	13
4.1. Tolk. -----	13
4.2. Andre organisasjoner.-----	13
5. INFORMASJON.-----	14
6. ØKONOMI.-----	15
7. FASER I FLYKTINGARBEIDET. -----	17
8. OPPSUMMERING OG VIDERE ARBEID. -----	17
Vedlegg 1 - Ordliste fra UDI-----	18
Vedlegg 2 - LOV 2003-07-04 nr 80:-----	24
Vedlegg 3: - Opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever i grunnskolen----	34

Innledning

Flyktningplanen bygger på nasjonal flyktning- og integreringspolitikk og de retningslinjer som er utarbeidet fra statlig hold. Dette gjelder først og fremst Stortingsmelding nr. 49 (2003 – 2004) "Mangfold gjennom inkludering og deltakelse – Ansvar og frihet" og Lov om Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (Introduksjonsloven). Loven ble vedtatt 04.07.03, og ble gjort obligatorisk for alle kommuner fra 01.09 04. (Se vedlegg)

Norge er et flerkulturelt samfunn. Over en halv million mennesker har én eller begge foreldre født utenfor Norge. Dette blir sterkt poengtert i Stortingsmelding 49: *"Regjeringen ønsker et samfunn som tar opp i seg det nye mangfoldet i befolkningen.."*

I tillegg til integrering, er mangfold og deltakelse sentrale temaer i meldingen. Innvandringsspørsmålene får dermed et bredere perspektiv. Målet er å gi alle borgere, uavhengig av bakgrunn, religion eller opprinnelse, like muligheter. Det skal ikke utvikle seg store sosiale og økonomiske forskjeller som følger etniske skillelinjer.

Det er viktig også lokalt, å heve blikket, og se videre enn bare mottak og integrering av flyktninger. Flyktningarbeidet må ses i sammenheng med inkludering av alle innvandrere og deres etterkommere. Målet på om vi lykkes i dette arbeidet, er at ingen i denne gruppen plasserer seg dårligere i lokalsamfunnet enn øvrige nordmenn.

I denne sammenhengen er det viktig å presisere at innvandrere har et selvstendig ansvar å sette seg inn i og respektere grunnlaget for norsk samfunnsliv. Dette er en del av den uuttalte kontrakten en som borger har med det samfunnet en bor i, og som gjelder like mye lokalt som sentralt. Det forventes til gjengjeld at befolkningen viser vilje og evne til å inkludere nye borgere. Det betyr først og fremst å motvirke rasisme og diskriminering.

Som et ledd i arbeidet med å få nyankomne innvandrere raskere integrert og inkludert, vedtok Stortinget *Introduksjonsloven*. Denne loven regulerer denne gruppens rettigheter til, og kommunenes plikt til å sørge for *grunnleggende kvalifisering*. Dette vil i praksis si et helårs og heldagstilbud om opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og tiltak som forbereder til videre opplæring eller yrkesliv, *Introduksjonsprogrammet*.

Det er lagt vekt på at dette skal være en konkret plan, et praktisk arbeidsredskap til hjelp og som en påminnelse om hva staten og Nore og Uvdal kommune pålegger og oppfordrer de ulike kommunale tjenesteområder til. Utover den generelle del av planen, vil en finne vedlegg som gir en oversikt over ordningen for bosetting av flyktninger. Videre finnes en oversikt over sentrale begreper.

Bosetting og integrering av flyktninger er et ansvar som berører alle virksomheter i kommunen. En gjennomtenkt plan for et tverrfaglig, aktivt og ansvarliggjørende integrerings- og inkluderingsarbeid, vil skape et godt utgangspunkt og gjøre det daglige arbeidet lettere for både kommunen og flyktningene selv.

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Utfordringene etter bosetting er mange. Det viktigste er at de nyankomne flyktingene raskest mulig blir selvhjulpne – både økonomisk og slik at de kan delta aktivt i samfunnet på lik linje med folk ellers.

1. MÅL OG FORUTSETNINGER.

1.1. Mål for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune.

I møte 03.09.2012 sak 08/940, vedtok Nore og Uvdal kommunestyre å motta 6 flyktinger årlig i perioden 2012-2014.

Ved bosetting av enslige flyktinger må en påregne familiegjenforening som da vil komme i tillegg til det opprinnelige antallet.

Kostnader ved mottak av flyktinger som beskrevet i vedtak i sak 08/940 skal dekkes med integreringstilskuddet fra IMDi.

Overordnet mål:

- **Flyktingarbeidet i Nore og Uvdal har som mål å motta og bosette det antall flyktinger som kommunestyret til enhver tid har vedtatt.**
- **Arbeidet er organisert slik at flyktingene opplever å bli godt mottatt, og integrert og inkludert i lokalsamfunnet.**
- **Flyktingene skal få den nødvendige hjelp og støtte, slik at de innen en rimelig tid blir selvstendige og selvhjulpne innbyggere i kommunen.**

Mål 2014-2018.

- 1.Mottak og bosetting av det antall flyktinger kommunen gjør vedtak om å ta i mot, og i tillegg eventuelle familiegjenforeninger.
- 2.Opprettelse av brukerråd i henhold til ny politisk og administrativ struktur.

Mål for 2014.

- 1.Mottak og bosetting av 6 flyktinger, og i tillegg eventuelle familiegjenforeninger.
- 2.Bygge opp en funksjonell flyktingtjeneste i kommunen, med utgangspunkt i vedtatt rutinehåndbok for bosetting av flyktinger.
- 3.Utarbeide en plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune.
- 4.I henhold til flyktingplanen, etablere samarbeid mellom flyktingtjenesten og aktuelle samarbeidspartnere i og utenfor kommunen.
- 5.Opprette en administrativ ressursgruppe for flyktingarbeidet

1.2.Forutsetninger for et velfungerende flyktingarbeid.

- Kunnskap og bevissthet om de sentrale føringene i integrerings- og mangfoldpolitikken.
  - En konkret plan med målbare mål.
- Godt og forpliktende samarbeid mellom kommunale og eksterne samarbeidspartnere.
  - Et velfungerende koordinerende ledd.
  - Gode og tilstrekkelige helsetjenester.
- God og riktig oppfølging i alle faser av bosettings- og integrerings- og inkluderingsarbeidet.
  - Tilstrekkelig og kompetente personalressurser.

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

- Et funksjonelt støtteapparat rundt den enkelte flykting/familie, herunder frivillige og nærmiljø.
- Økonomisk trygghet for flyktingene.
- Tilstrekkelige økonomiske midler til flyktingarbeidet.

1.3. Resultatindikatorer.

Dette er målepunkter i flyktingarbeidet. Vi har lyktes med arbeidet i vårt, dersom følgende er oppnådd:

Kortsiktige indikatorer (0 -2 år):

- Flyktingene opplever å bli tatt godt i mot, og får den hjelpen de trenger for å få dagliglivet til å fungere.
- Norskopplæring og arbeidspraksis (Introduksjonsprogrammet) er kommet i gang.
- Barn og unge i grunnskolealder får ordinært skoletilbud.
- Barn og unge i grunnskolealder har fritidstilbud.
- Barn under skolepliktig alder har barnehageplass.
- Frivilligsentralens kontaktpersoner/ vertsfamilier er i funksjon.
- Det er etablert helsetilbud for dem som har spesielle behov.
- Flyktingene har tilstrekkelige norskkunnskaper til å klare hverdagsituasjoner.

Langsiktige indikatorer (3-4 år):

- Flyktingene er i arbeid eller under utdanning.
- Flyktingene har tilstrekkelige norskkunnskaper til å klare alle sider ved å klare seg i det norske samfunnet.
- Barn og unge deltar i fritidsaktiviteter på linje med andre.

Langsiktige indikatorer (5år):

- Flyktingene bor i egen bolig.
- Flyktingene er på alle vesentlige områder selvhjulpne.
- Flyktingene er ressurspersoner for nyankomne flyktinger.

2. ORGANISERING AV FLYKTINGARBEIDET I NORE OG UVDAL

2.1. Flyktingtjenesten.

Flyktingtjenesten er tilknyttet fagavdeling for helse, sosial og barnevern og har per 2014 150% stilling knyttet til tjenesten.

Arbeidsoppgaver tillagt flyktingtjenesten vil være:

- Koordinering av flyktingarbeidet i samsvar med sentrale og lokale retningslinjer.
- Aktivisere alle aktuelle samarbeidspartnere, og sørge for at samarbeidet fungerer.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

- Opprette en tverrfaglig ressursgruppe bestående av de mest sentrale aktører i forpliktende samarbeid.
  - Utarbeide rutiner vedrørende bosetting og integrering.
  - Følge opp og kvalitetssikre igangsatte tiltak.
- I samråd med øvrige kommunale instanser, initiere tiltak som fremmer inkludering og deltakelse for flyktningene.
- Ta avgjørelser/fatte vedtak som gjelder utsøking/bosetting av flyktninger, d.v.s. nasjonalitet, sivilstatus, og tidspunkt for mottak.
  - Fatte vedtak om introduksjonsprogram.
  - Budsjetansvar og anvisningsmyndighet på eget område.
  - Innkalle til samarbeidsmøter mellom ulike instanser.
  - Etablere faste samarbeidsrutiner.
  - Sette opp og følge opp individuelle planer.
  - Etablere og følge opp økonomiske individuelle tilskuddsordninger.
  - Skrive saker til politisk behandling, herunder flyktningplan for Nore og Uvdal kommune.
  - Administrere Nasjonalt introduksjonsregister (NIR).
  - Etablere og følge opp nettverksarbeid.
  - Individ- og familierettet arbeid.

Bemanning i flyktningtjenesten.

Etter hvert som antall flyktninger i kommunen øker, må bemanningen i flyktningtjenesten vurderes. Gjennomsnittlig har Norske kommuner ett årsverk ved 20 flyktninger pr. flyktningkonsulent .

2.2. Ressursgruppe for flyktningarbeidet.

For å ivareta tverrfaglighet, helhetstenking og ansvarliggjøring, opprettes det en administrativ ressursgruppe for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal.

Gruppen vil bestå av Rådmann, flyktningkoordinator (faglig ansvarlig), og representanter for helsetjenesten, kultur, IKT, NAV og Voksenopplæringen(VO). Representanter fra andre instanser, for eksempel skole/barnehage, pleie, rehabilitering og omsorg, politi o.a. kan innkalles etter behov.

Rådmann er leder av gruppen, og flyktningkoordinator er sekretær.

Gruppen bør ha 6 møter pr. år.

Opprettelse av ressursgruppe for flyktningarbeidet vil:

- **Tydeliggjøre virksomhetenes ansvar og medvirkning ved utsøking, bosetting og oppfølging av flyktninger.**
- **Sikre de forskjellige enheter og samarbeidspartnere større innflytelse i flyktning relatert arbeid.**
- **Sikre virksomhetene tidlig informasjon om nye flyktninger og nasjonaliteter.**

Mandat for Ressursgruppe for flyktningarbeidet:

- **Kvalitetssikring av samarbeidet mellom de ulike virksomhetene i kommunen.**

- **Utvalget skal drøfte overordnede og prinsipielle saker som er relatert til arbeidet med flyktninger i Nore og Uvdal, legge føringer for utvikling av arbeidet, og initiere saker til politisk behandling.**

2.3. Brukerråd

For å ivareta at flyktingarbeid i Nore og Uvdal skal være brukerorientert, og for å sikre brukermedvirkning og ansvarliggjøring, bør det i løpet av planperioden opprettes et brukerråd for flyktninger. Brukerrådet skal ha fem medlemmer og være bredest mulig sammensatt av flyktninger:

- **som er på forskjellig nivå i integreringsprosessen**
- **representert ved begge kjønn**
- **ulik alders- og nasjonalitetssammensetning.**

Flyktingkoordinator er sekretær for utvalget. Rådet velger selv sin leder. Brukerrådet bør ha minst to møter pr. halvår.

Mandat for brukerrådet:

Brukerrådet skal være høringsinstans for arbeidet med flyktninger i kommunen. Brukerrådet kan selv reise overordnede og prinsipielle saker til ressursgruppen for flyktingarbeidet og politiske fora.

2.4. Introduksjonsprogrammet

Denne ordningen kan vare inntil to år, men kan når spesielle forhold tilsier det, vare i tre år. Gjennom Introduksjonsprogrammet lærer deltakerne det de trenger for å få jobb eller fortsette med utdanning. Aktuelle tiltak kan være norskopplæring, utdanning eller arbeidspraksis. Deltakerne får lønn under opplæringen. Deltakere er flyktninger og familiegjennforente med disse, samt personer med opphold på humanitært grunnlag.

I henhold til Introduksjonsloven skal deltakerne inn på introduksjonsprogrammet innen tre måneder etter bosetting. Dette skal være et helårlig heldagstilbud, og gir rett til introduksjonsstønning. (2 ganger grunnbeløpet i folketrygden per år for personer over 25 år og 2/3 av 2G for de mellom 18-25)

I Nore og Uvdal er det fagavdeling for skole, barnehage og kultur v/ voksenopplæring som har ansvar for norskopplæring i introduksjonsprogrammet, det øvrige ansvaret for introduksjonsprogrammet ligger hos fagavdeling for helse, sosial og barnevern.

Innhold i Introduksjonsprogrammet

Målet er at de som begynner i introduksjonsprogram skal lære det de trenger for å komme i vanlig arbeid eller utdanning og være aktiv i det norske samfunnet. Det de lærer skal passe til den enkeltes bakgrunn og behov/ønsker. I Introduksjonsprogrammet lærer de norsk språk, og gjennom arbeidspraksis lærer du noe om hvordan arbeidslivet fungerer i Norge. I Introduksjonsprogrammet lærer de også mye om deres nye hjemsted. De skal bli kjent med lokalsamfunnet der de bor, og få vite mer om utdanningsmuligheter, arbeid og fritidsaktiviteter for seg og familien.

Blant det viktigste i programmet er:

- **Kartlegging:** En beskrivelse av den enkelte interesser og det de har gjort for de kom til Norge, slik at det gis et tilbud som passer vedkommendes ønsker og mål.
- **Individuell plan:** Introduksjonsprogrammet er en plan for de neste 2 år i Norge. Individuell plan forklarer hva personen har gjort for ankomst til Norge (utdanning, arbeid), og ønsker for framtiden. I planen skal det stå hva som er personens mål, og hva som er lurt å gjøre for å nå målene. Planen lages i et samarbeid mellom den enkelte flyktning og kontaktpersonen i kommunen. Med jevne mellomrom skal flyktningen og kontaktpersonen gå gjennom planen for å se hvordan målene nås, eller om det er noe som skal forandres underveis. Det er plikt til å delta, og kommunen har plikt til å lage et tilbud som passer for den enkelte.
- **Programoppfølging:** Deltakeren og kontaktpersonen i kommunen jobber sammen for å finne oppgaver og aktiviteter som passer til individuell plan. Det skal også samarbeides videre i programmet for å se om det er noe som bør forandres i planen.
- **Heldags- og helårsprogram** - Introduksjonsprogrammet følger vanlig arbeidsuke (5 dager). Alle deltakere har rett til fem uker ferie i løpet av et år.
- **Introduksjonsstønad (lønn).** Deltakerne får lønn for å være med Introduksjonsprogrammet. Fravær som ikke er godkjent gir trekk i lønnen. Lønnen er samordnet med andre offentlige ytelser som dagpenger, sykepenger, attføringspenger og liknende. Deltakeren kan ha inntekt fra annen jobb ved siden av programmet uten å miste noe av introduksjonsstønaden. Introduksjonsstønaden er 2G. Ungdom under 25 år får 2/3 av 2G.
- **Norskopplæring.** Opplæring i norsk med samfunnskunnskap er den viktigste aktiviteten for mange i Introduksjonsprogrammet, i tillegg til språkpraksis.
- **Samfunnskunnskap.** Blant det viktigste i programmet er kultur og samfunnskunnskap der lokale forhold vektlegges.
- **Kursbevis / attest.** Alle som deltar i Introduksjonsprogrammet får et kursbevis når de avslutter programmet.

3. SAMORDNING AV KOMMUNALE TJENESTEOMRÅDER I FLYKTNINGARBEIDET.

Tverrfaglighet, helhetstenking og ansvarliggjøring skal ligge som en plattform for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal. Det er flyktningtjenestens oppgave å koordinere de kommunale tjenestene, slik at de framstår som et helhetlig tilbud for flyktningene. I det følgende gis en oversikt over alle samarbeidspartnere.

3.1. Helse.

For å kunne fungere godt i familie og samfunn, må vi være friske. Helse og levekår må derfor ha et særskilt fokus. Flyktningene har ofte mange vonde opplevelser med "i bagasjen". For å kunne fungere best mulig i det norske samfunnet er det viktig å kartlegge og følge opp behov for forebyggende og behandlende helsetjenester, både somatiske og psykosomatiske.

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Helse er et av de områdene der loven stiller større krav til kommunens arbeid. Loven krever systematisk oppfølging av flyktingene både i ankomstfasen og senere. For å sikre den nødvendige kvaliteten i arbeidet må tjenesten disponere tilstrekkelig med kompetent personell. Det er en utfordring å sikre den psykosomatiske oppfølgingen av den enkelte flyktingen i kommunen for å hindre utvikling av traumer på et senere stadium i bosettingen.

I forbindelse med mottak av flyktinger direkte fra utlandet, må det tas en tuberkulinprøve innen 48 timer etter ankomst. Nyankomne flyktinger skal ha tilbud om en generell helseundersøkelse kort tid etter ankomst. Den enkelte flykting tilbys fastlege rett etter ankomst i kommunen.

Mål:

- **Virksomheter med helsetjenestetilbud som har/ kan få flyktinger som brukere må oppdatere seg og søke kompetanseheving innenfor det flerkulturelle samfunnet (pleie- og omsorgstjenesten, helsetjenesten, rus- og psykiatritjenesten og barnevern)**
- **Tverrfaglig gruppe skal ta tak i flyktingenes helse på en faglig forsvarlig måte, både for voksne og barn.**

3.2.Norskopplæring med språkpraksis og arbeidspraksis.

Mål:

- **Alle nyankomne flyktinger mellom 18 og 55 år skal så snart det er mulig, og innen tre måneder, delta på introduksjonsprogrammet, som omfatter norskopplæring med samfunnskunnskap og språkpraksis.**
- **De flyktingene som har rett til det, skal på linje med norske statsborgere få et tilpasset voksenopplæringstilbud.**
- **Nore og Uvdal kommune må ta på seg et særskilt ansvar for å tilby språk- og arbeidspraksisplasser internt i kommunens virksomheter.**

Norskopplæring er hjørnesteinen i den grunnleggende kvalifiseringen/ introduksjonsprogrammet. Jobb og skolegang fører til mer kontakt mellom nordmenn og innvandrere. Uten jobb eller skoleplass er det vanskelig å utvikle og / eller vedlikeholde sosiale nettverk.

Alle – også innvandrere og flyktinger – over 16 år og som trenger grunnskoleopplæring, har rett til gratis opplæring. De som ikke har utbytte av ordinær undervisning, har rett til spesialundervisning etter sakkyndig vurdering. Voksnes rett til videregående utdanning er fylkets ansvar.

Opplæringsplanen i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere skal sikre innvandrere, flyktinger og asylsøkere en opplæring som gir dem mulighet til likestilling, deltakelse og integrering i det norske samfunnet.

I Nore og Uvdal er det Numedal Videregående Skole som gir tilbud om opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kommunen organiserer parallelt med dette også språk - og arbeidspraksis i samarbeid med skolen og NAV.

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Voksne flyktinger med behov for spesialundervisning vil på linje med alle andre voksne kunne få dette etter anbefaling fra PPOT.

3.3. Arbeid.

Mål:

- **Voksne nyankomne flyktinger skal som en hovedregel være i inntektsgivende arbeid eller utdanning innen 2 år etter gjennomført kvalifisering via introduksjonsprogrammet.**

For å nå dette målet forutsettes det at alle nyankomne flyktinger skal delta i Introduksjonsprogrammet.

Arbeid er og blir en viktig arena for å bli en del av fellesskapet. Arbeid har i tillegg til inntekt, en egenverdi i form av sosial tilhørighet og mulighet for å realisere egne evner, muligheter og språkutvikling. Aktiv rekruttering og enkelte særtiltak er nødvendig for å oppnå like muligheter. Nasjonale statistikker viser at manglende norskkunnskaper har vært et problem for å få flyktinger i arbeid eller tiltak. Tiltaket som har hatt størst suksess er praksisplass kombinert med norskopplæring.

Det kreves utstrakt og tett samarbeid med NAV for å lykkes i dette viktige arbeidet. Det etableres rutiner at man som et minimum gjennomfører faste samarbeidsmøter 6 måneder før avslutning av intro mellom NAV og Flyktingtjenesten

3.4. Bolig.

Mål:

- **Nore og Uvdal kommune sørger for egnede boliger for nyankomne flyktinger.**
- **Flyktingene skaffer seg egne boliger etter hvert som de blir økonomisk i stand til det.**

Kommunen er ansvarlig for å tilby egnet bolig til flyktinger som flytter hit. Det gis som hovedregel kun ett tilbud om bolig. Behovet kan spenne fra større familieboliger til bofellesskap for enslige.

Dette kan innebære behov for kommunale utleieboliger i middels standard, i ulike størrelser og i ulike områder. En vil til enhver tid også måtte vurdere å henvende seg til det private leiemarkedet.

Det vil i forbindelse med utsøking fra mottak og bosetting, bli utarbeidet en bosettingskontrakt som skal signeres før innflytting samt husordensregler.

Det vil alltid være ønskelig med boliger hvor husleien ikke er høyere enn at flyktingene selv vil kunne betjene den uten store problemer når de blir selvhjulpne.

Det kan også bli aktuelt å bruke Husbankens finansieringsordninger for å anskaffe boliger. I Nore og Uvdal kommune er det NMK i samarbeid med flyktingtjenesten som tar det praktiske ansvaret for å skaffe boliger.

3.5. Barnehage og skole.

Mål:

- **Holdningsskapende arbeid med vekt på antirasisme skal foregå i alle barnehager og skoler.**
- **Nore og Uvdal kommune gir flyktningbarn og andre minoritetsspråklige barn prioritet ved opptak i barnehage og SFO.**
- **Flyktninger i grunnskolealder sikres opplæring i norsk og fremmedspråklig opplæring, på lik linje med andre elever. Elevene får i tillegg §2.8 timer til særskilt norskopplæring (morsmål er ikke lett å organisere i N&U).**
Kommunen har utarbeidet plan :» *Opplæringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever i grunnskolen* « - se vedlegg

Barnehagen skal verne om barns identitet. Innlevelse og forståelse for egen og andre kulturers særtrekk har stor betydning både for norske barn og for barn med annen kulturell og språklig lærdom. I tillegg til å være en viktig arena for barns språkutvikling, er barnehagen en viktig arena som kontaktskaper både for barnet så vel som for foreldrene, for å bli kjent med norske foreldre.

For å øke kvinnenens mulighet til å delta i introduksjonsprogram og sikre barnas integrering og språkutvikling, må flyktningbarn sikres barnehageplass kort tid etter ankomst til kommunen. Dette gjelder også plass i skolefritidsordning.

Grunnskolen har ansvar for opplæring for barn i aldersgruppen 6 – 16 år og gjennom denne utdanningen kvalifiseres for videre skolegang. For ungdom 16 – 20 år som kommer til landet uten grunnskole har kommunen plikt til å gi eksamensrettet grunnskoleopplæring. Det er skolens ansvar å legge til rette for dette.

Mangel på kunnskap om flyktingers bakgrunn, andre kulturer og feiloppfatning omkring flyktningarbeidet i Norge, kan skape fremmedfrykt som igjen kan føre til ulike former for rasisme. Det er derfor viktig å drive gjensidig informasjon for å forebygge rasisme. Barnehagene og skolene er viktige arenaer for holdningsskapende arbeid.

Rødberg Skole har erfaring med opplæring av minoritetsspråklige barn og unge. Det er viktig at denne kompetansen opprettholdes og videreutvikles da det vil være naturlig å tilby flyktningene plass ved denne skolen.

Barn som går i SFO lærer norsk raskere enn de som kun er på skolen i skoletiden. Det må derfor settes mye inn på å få barn av flyktninger, og barn av andre minoritetsspråklige inn i SFO.

3.6. Kultur og fritid.

Mål:

- **Flyktninger deltar i organisasjons- og idrettsliv på lik linje med øvrige innbyggere.**
- **Alle flyktninger/flyktningfamilier tilbys frivillig kontaktperson.**
- **Det legges til rette for at flyktninger og innvandrere kan bidra til å berike kulturlivet i Nore og Uvdal kommune**

Det er viktig at flyktninger deltar på fritidsaktiviteter på lik linje med nordmenn. Dette er en avgjørende del av "nettverksbyggingen" og vi ser at det ofte er vanskeligere enn man tror "å bli kjent".

Kultur og fritid er en naturlig og viktig del av arbeidet med introduksjonsordningen. De frivillige organisasjonene spiller en sentral rolle i det holdningsskapende arbeidet, og er informasjonskilder både for personer med innvandrerbakgrunn og for den øvrige befolkningen. Organisasjonene er nettverksbyggere og kontaktskapere, og de formidler holdninger. Mange av de frivillige organisasjonene bidrar på sine arenaer til dialog og samhandling. Dette gjelder for eksempel idrettslag, religiøse organisasjoner, politiske organisasjoner, barne- og ungdomsorganisasjoner og innvandrere- og bistandsorganisasjoner.

Det forutsettes et samarbeid bestående av representanter fra kulturseksjonen, frivillighetssentralen, kirken og flyktningtjenesten. Samarbeidet vil kunne bidra til igangsetting og koordinering av kulturelle tiltak som også inkluderer flyktninger. Det tenkes på større arrangement av og til, og mer faste, mindre og hyppigere opplegg. Flyktingene bør selv delta aktivt i planlegging og gjennomføring av disse.

Lag og foreninger bør trekkes inn og støttes for å la flyktninger delta i eget opplegg.

Det vil bli inngått avtale mellom flyktningtjenesten i Nore og Uvdal kommune og Frivilligsentralen om å rekruttere og lære opp enkeltpersoner som skal følge opp en flyktning eller flyktningfamilie over tid på vennskapelig basis for å stimulere til inkludering.

Flyktningtjenesten og kulturseksjonen skal være pådrivere for å ivareta kultur og fritidstiltak da dette også er en viktig del av introduksjonsprogrammet.

Det må jobbes med å koble inn frivillige organisasjoner i det kommunale integreringsarbeidet. Det bør legges til rette for at samarbeidet mellom kultursektoren, frivilligsentralen og flyktningtjenesten kan utvikles. Det må av den grunn settes av ressurser til holdningsskapende arbeid og opplysningsvirksomhet.

Det er viktig å skape møteplasser for å presentere frivillige lag og organisasjoner for nye borgere og omvendt.

3.7. NAV

Mål:

- **Introduksjonsstønad** skal gjøre flyktingene mest mulig økonomisk selvstendige og uavhengige.

Hensikten med Introduksjonsloven er å forhindre at flyktingene forblir sosialklienter. Derfor er det viktig å komme i gang med introduksjonsprogrammet innen tre måneder. I mellomtiden skal den enkelte person og familie ha støtte til livsopphold. Det innvilges ventestønad (basert på livsoppholdssats) utbetalt på kommunalt utbetalingskort. Midler til dette tas fra integreringstilskuddet. Behovet for supplerende sosialstønad (ved evt høye bokostnader) vurderes individuelt og etter loven.

Dersom det skulle vise seg at introduksjonsstønad ikke dekker den enkeltes/den enkelte families utgifter, kan det være aktuelt med fortsatt sosialhjelp, f. eks. til høye husleiekostnader.

Eventuelt mottak av enslige mindreårige vil bli meldt rutinemessig til barnevernstjenesten. På den måten kan en om nødvendig komme raskt i gang med tiltak. Jfr. rundskriv Q-17-2004 fra Barne- og familiedepartementet.

4. SAMARBEID MED EKSTERNE TJENESTER.

4.1. Tolk.

Mål:

- **Flyktingene gis tilbud om tilstrekkelig tolketjeneste.**
- **Alle ansatte i kommunen som har kontakt med flyktinger, skal ha adgang til bruk av tolk.**
- Alle har rett til å forstå og bli forstått. Dialog og samhandling er viktige betingelser for økt deltakelse av personer med innvandrerbakgrunn i det norske samfunnet. Flyktingtjenesten har ansvaret for organisering av tolketjenester Nore og Uvdal kommune.

4.2. Andre organisasjoner.

Mål:

- **Alle flyktingene skal ha knyttet kontakt med minst en organisasjon i løpet av det første året.**

Kirken, Frivilligsentral, idrettslag og andre foreninger er verdifulle bidragsytere i alle faser i inkluderingsarbeidet. En er helt avhengig av aktiv og bred innsats for å lykkes i arbeidet. Dette kan bestå i alt fra praktisk hjelp og veiledning i hverdags situasjoner til relasjonsbygging som skal vare over tid. Det er spesielt viktig for barn og unge å finne fram til fritidsaktiviteter. Ved siden av skolen kan disse være avgjørende for å finne seg til rette i et lokalsamfunn.

Flyktingtjenesten tar kontakt med de aktuelle organisasjonene, og følger opp arbeidet.

5. INFORMASJON.

Mål:

- **Det brukes et sett av informasjonskanaler for å få ut informasjon og flyktingarbeidet, både internt og eksternt.**
- **Innbyggerne er godt orientert om kommunens med flyktingarbeid.**
- **Informasjon brukes aktivt for å skape positive holdninger.**
- **Flyktingene får god informasjon om kommunen og tjenestetilbudene.**

Dialog og samhandling bidrar til å redusere fremmedfrykt og fordommer. Faktainformasjon i kombinasjon med tiltak som skaper engasjement og praktisk kjennskap til flyktingene som personer, vil bidra til å øke kunnskapsnivået og hindre fremmedfrykt og rasisme.

Informasjon må gå flere veier. Riktig og tilstrekkelig informasjon er viktig av flere grunner:

1. Informasjon til flyktingene

Informasjon skal bidra til å realisere målet om likeverdige muligheter til deltakelse i det norske samfunnet.

2. Informasjon om flyktingene

Informasjon om flyktingene skal bidra til at lokalbefolkningen får innblikk i flyktingenes kultur og tradisjoner, og bidrar til integrering.

3. Informasjon til lokalbefolkningen / lag / foreninger

Informasjon skal bidra til at lokalbefolkningen inkluderer flyktingene i sine nettverk og i organiserte aktiviteter. Media brukes bevisst for å oppnå dette.

4. Informasjon til ansatte og politikere

Informasjon skal bidra til at de ansatte i kommunen får bedre kjennskap til flyktingenes situasjon for å bidra til et godt integreringsarbeid.

5. Positiv mediafokusering.

Media brukes bevisst for å oppnå dette. Det er viktig å få synliggjort de positive resultatene.

Viktige informasjonskanalene er:

- **•Direkte innbyggerkontakt** - Dette skjer på Servicetorget, i møte med kommunens ansatte, i åpne møter, i skoler og lignende. Kommunale ledere vil ha et særskilt ansvar i denne delen av informasjonsarbeidet.
- **Kommunens nettsider** - Informasjon om flyktingarbeidet må være godt synlig på hjemmesidene.
- **Lokalavisa Laagendalsposten og Hallingdølen, samt andre lokale media som Numedalsnett** - Dette er informasjonskanaler som når ut til mange. Det tilsier at Nore og Uvdal kommune må bidra til at disse kanalene får relevant informasjon om flyktingarbeidet.

Flyktingtjenesten har en sentral rolle vedrørende informasjonsarbeidet til og om flyktinger. Men alle virksomhetene i kommunen er også forpliktet til å delta og gi sine bidrag i arbeidet med flyktinger. Politikerne vil jevnlig bli holdt orientert om arbeidet for flyktingene, for eksempel gjennom saker til politisk behandling, notater og muntlig orientering.

6. ØKONOMI.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Flyktningarbeidet finansieres i sin helhet ved øremerkede tilskudd fra staten (integreringstilskuddet).

Integreringstilskuddet skal bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, med sikte på at de bosatte skal komme i jobb og greie seg selv. Tilskuddet skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter ved bosetting og integrering i bosettingsåret og de fire neste årene.

➤ Stortinget har fastsatt følgende satser for integreringstilskudd i 2014:

Integreringstilskudd Bosettingsår	Sats
År-1 (2014)	kr. 177 000 (voksen, barn, enslig mindreårig)* kr. 225 000 (enslig voksen)
År-2 (2013)	kr. 200 000
År-3 (2012)	kr. 142 600
År-4 (2011)	kr. 80 000
År-5 (2010)	kr. 70 000
Barnehagetilskudd	kr. 23 400 (engangstilskudd)
Eldretilskudd	kr. 152 200 (engangstilskudd)
Særskilt tilskudd enslige mindreårige	kr. 185 400
Personer med kjente funksjonshemninger	Tilskudd 1: kr. 170 500 (engangstilskudd) Tilskudd 2: Inntil kr. 852 900 i inntil 5 år

*Personer regnes som voksne fra og med året de fyller 18 år.

Målgruppen for integreringstilskudd

Integreringstilskudd utbetales for personer som har fått beskyttelse i Norge, personer som har fått oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter utlendingsloven på grunnlag av søknad om asyl og personer som har fått kollektiv beskyttelse i en masseflukt-situasjon, samt overføringsflyktninger med innreisetillatelse.

I tillegg kommer familieinnvandring med disse gruppene, både de som kommer til Norge samtidig med hovedperson og de som får familieinnvandring på et senere tidspunkt.

Voksenopplæring:

➤ **Persontilskudd (per capitatilskudd)**

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Målgruppe

I 2014 er målgruppen for utbetaling av tilskudd personer som omfattes av rett og plikt (16-55 år) eller bare rett (55-67 år) til opplæring i norsk og samfunnskunnskap i henhold til § 17 i introduksjonsloven og som har fått oppholdstillatelse fra og med 1. januar 2012.

Tildelingskriterier

Kommunen vil motta et tilskudd per person i målgruppen for rett og plikt eller bare rett til opplæring som har fått oppholdstillatelse etter 1.januar 2012.

Denne tabellen viser utelukkende satsene for 2014:

TILSKUDDÅR	LAV SATS (3ÅR)	HØY SATS (3 ÅR)
ÅR 1 (2014)	12 200	31 900
ÅR 2 (2013)	21 200	54 700
ÅR 3 (2012)	12 400	34 100

I kolonnen "Tilskuddsår" er året personene som utløser tilskuddet, kom inn i personkretsen, satt i parentes.

Tilskuddet har to satser, en høy sats for personer fra Afrika, Asia, Oseania (unntatt Australia og New Zealand), Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom- Amerika. Lav sats gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand.

➤ **Grunntilskuddet:**

Grunntilskudd for kommuner med 150 personer eller færre i personkretsen for rett og plikt eller rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven.

Høy sats (4-150 i personkretsen): ca kr 540 000 (2014)

Antall personer i personkretsen registrert i NIR pr 15. januar 2014 vil ligge til grunn for endelig fastsetting av satsene og utbetalingen til kommunene.

7. FASER I FLYKTINGARBEIDET.

Introduksjonsordningen

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Introduksjonsordningen er vedtatt og skal tas i bruk i alle kommuner. Den gir føringer på hvordan arbeidet for flyktninger skal legges opp. Vi viser til beskrivelse av introduksjonsordningen i vedlegg 1.

Vi har valgt å inndele det praktiske arbeidet i fire faser:

1. Utsøkningsfasen:

Perioden fra Nore og Uvdal kommune mottar utsøkningspapirer til flyktingene fysisk er på plass i Nore og Uvdal.

I løpet av denne perioden skal bolig skaffes og tiltak planlegges. Det utarbeides egne rutiner for hva som skal foregå i utsøkningsfasen.

Ved bosetting fra mottak i Norge, blir det i denne fasen alltid tatt kontakt med mottakssentralen og inngått bosettingskontrakt. Kartlegging starter allerede i mottaket.

2. Bosettingsfasen: De 3 første måneder flyktingene bor i Nore og Uvdal

Det utarbeides et bosettingsprogram for tiltak som skal gjennomføres i bosettingsfasen.

Bosettingsfasen er preget av mye praktisk arbeid med installering i hus, skolestart, barnehage, mv. Kartlegging foretas i denne fasen for å planlegge neste fase og starter med utarbeidelse av en individuell plan.

3. Introduksjonsfasen 2 år (kan forlenges, for eksempel: ved langvarig sykdom)

I løpet av introduksjonsfasen skal den enkelte flyktning bli kartlagt, få en individuell plan og bli kvalifisert til yrkesliv/videre utdanning i Norge. Helse og kultur er også sentrale elementer i denne fasen. (Se avsnitt 2.4.)

4. Oppfølgingsfasen:

Etter deltagelse på introduksjonsprogrammet trenger fortsatt familiene noe oppfølging fra flyktingtjenesten, til for eksempel familiegjenforening, eventuell hjemreise bl.a.

Noen trenger også hjelp i forbindelse med jobb søking/jobbsøking/ansøking. I oppfølgingsfasen har den enkelte flyktning på lik linje med andre arbeidssøkere hovedansvaret for å søke arbeid. NAV kan bistå den enkelte i denne prosessen. AMO – kurs eller andre arbeidsmarkedstiltak kan være aktuelle i jobbsøkningsfasen.

8. OPPSUMMERING OG VIDERE ARBEID.

Når denne planen behandles og vedtas politisk, gjenstår en del konkretisering.

Det er målene vi skal jobbe etter i planperioden som blir styrende for hvilke konkrete tiltak som blir iverksatt. Innsatsen må rettes mot tiltak som motiverer til egeninnsats og aktivitet, i arbeid så vel som på fritida.

- Det opprettes Ressursgruppe for flyktningarbeidet. (2.2.)
Ressursgruppe for flyktningarbeidet påser at intensjonen med planen følges opp og at planen blir et praktisk arbeidsredskap.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

- Delprogrammene må det jobbes videre med i de ulike fagmiljøene. Det tverrfaglige og tverretatlige samarbeidet i kommunen må sikres.
- Nore og Uvdal kommune må sørge for nødvendig barnehagedekning for flyktningbarn. (3.5.)
Flyktningtjenesten oppretter kontakt med aktuelle skoler. (3.5.)
- Flyktningtjenesten samarbeider med fagavdeling for skole, barnehage og kultur for å ivareta kultur og fritidstiltak. (3.6.) Det må utarbeides retningslinjer for alle kommunens virksomheter om prosedyrer for tolkebruk. (4.1.)
- Flyktningtjenesten spiller en sentral rolle vedrørende informasjonsarbeid. (5.)

Vedlegg 1 - Ordliste fra UDI

A

Aldersundersøkelse – røntgenundersøkelse av tenner for å fastsette alderen på personer som oppgir å være yngre enn 18 år, når det er tvil om det er riktig.

Arbeidstillatelse – en tillatelse som blir gitt til ikke-nordiske borgere når formålet med oppholdet er å arbeide i Norge. Arbeidstillatelse kan gis til personer over 15 år som etter utlendingsloven fyller vilkårene for å få arbeide i Norge

Asyl – fristed for personer som med rette frykter forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller tilhørighet til en spesiell gruppe. Asyl innebærer blant annet beskyttelse mot å bli sendt tilbake til området der asylanten har grunn til å frykte forfølgelse. Asyl gir også visse rettigheter under oppholdet i asyllandet. Utlendinger som innvilges asyl i Norge, får status som flyktning.

Asylmottak – frivillig botilbud til asylsøkere som kommer til Norge. UDI er ansvarlig for å organisere et mottaksapparat som kan håndtere et varierende antall asylsøkere og asylsøkere med ulike behov som følge av alder og helsetilstand.

Asylsøker – person som på egen hånd og uanmeldt ber myndighetene om beskyttelse og anerkjennelse som flyktning. Personen kalles asylsøker inntil søknaden er avgjort.

Au pair – en person mellom 18 og 30 år som får opphold i inntil to år for å bo hos en norsk familie mot tjenesteytelser. Målsettingen er kulturutveksling, og au pairen skal få økte språk- og fagkunnskaper gjennom bedre kjennskap til Norge.

Avslag – vedtak som betyr at vilkårene for den tillatelsen en person har søkt om, ikke er oppfylt. Avslag som er fattet av norske utenriksstasjoner eller politiet, kan påklages til UDI. Avslag som er fattet av UDI som første instans, kan påklages til Utlendingsnemnda (UNE). I asylsaker inkluderer avslag saker som er avslått etter en realitetsbehandling, saker som er avslått på bakgrunn av den nordiske passoverenskomsten eller fordi søkeren først har vært i et annet trygt asylland. Videre omfatter det saker hvor søkeren har søkt fra utlandet og av den grunn fått avslag.

B

Bortvisning – vedtak som nekter en utlending innreise til eller opphold i Norge. Vedtaket er ikke til hinder for senere innreise. Bortvisning må ikke forveksles med utvisning eller uttransportering fra riket.

Bosetting - prosessen med å finne egnet bostedskommune til tidligere asylsøkere eller overføringsflyktninger. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har ansvar for denne oppgaven, i samarbeid med landets kommuner. Introduksjonsloven gir dem som bli bosatt rett og plikt til å gjennomføre det introduksjonsprogrammet som kommunen tilbyr. Personer som ikke trenger offentlig hjelp til å etablere seg kan etablere seg i en kommune på egenhånd.

Bosettingstillatelse – tillatelse som kan gis til personer som har vært tre år i Norge med gyldig oppholds- eller arbeidstillatelse som danner grunnlag for bosettingstillatelse. Tillatelsen gir rett til varig opphold og generell adgang til å ta arbeid i Norge. En bosettingstillatelse faller som hovedregel bort ved opphold i utlandet i mer enn to år.

D

Differensiert asylsaksbehandling – UDI deler søknadene om asyl etter situasjonen i søkers opprinnelsesland. Sakene som realitetsbehandles, deles i tre ulike kategorier: 48-timerssaker, 3-ukerssaker og normale saker. I tillegg er det egne prosedyrer for EMA- og Dublin-saker.

Domisil- og territorialprinsippet - Enkelte land legger til grunn domisilprinsippet for erverv av statsborgerskap. Domisilprinsippet innebærer at statsborgerskapet beror på hvilket land personen bor i. For erverv av statsborgerskap ved søknad krever de fleste land bopel eller opphold av en viss varighet. Se også nedstammingsprinsippet og territorialprinsippet.

Driftsoperatør - en kommune, frivillig organisasjon eller et privat selskap som driver et asylmottak etter avtale med UDI.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Dublin-saker – omfatter personer som skal få vedtak i henhold til Dublin II-forordningen. Etter Dublin II- forordningen skal realitetsbehandlingen av en søknad foretas av ansvarslandet. Ansvar pålegges i hovedsak det landet hvor utlendingen først søkte asyl eller fikk oppholdstillatelse eller et Schengen-visum. Forordningen har til formål å sikre at alle personer som leverer en søknad, får behandlet denne, og at asylsøknaden kun behandles i ett av medlemslandene.

Dublin-samarbeidet - Omfatter personer som har fått vedtak i henhold til Dublin II-forordningen. Etter Dublin II-forordningen skal realitetsbehandlingen av en søknad foretas av ansvarslandet. Ansvar pålegges i hovedsak det land hvor utlendingen først søkte asyl, eller fikk utstedt en oppholdstillatelse eller et Schengen-visum.

Forordningen har til formål å sikre at alle personer som leverer en søknad får behandlet denne, og at asylsøknaden kun behandles i ett av medlemslandene.

DUF - Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker – et registreringssystem og saksbehandlervertøy for hele utlendingsforvaltningen. Systemet oppdaterer og bruker data i utlendingsdatabasen, og brukes hovedsakelig av politiet, UDI og UNE. Visumsøknader behandles i NORVIS.

E

Enslig mindreårig asylsøker – asylsøker eller flyktning under 18 år som ikke har foresatte i Norge.

Etterkommere - Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre (denne gruppen blir også kalt annengenerasjons innvandrere).

Eurodac – et sentralt elektronisk fingeravtrykksregister over utlendinger (hovedsakelig asylsøkere) som er registrert i et land som deltar i Dublin-samarbeidet. Registeret gir bare mulighet til å sammenligne fingeravtrykk i henhold til Dublin II-forordningen. Formålet med registeret er å finne ut om en asylsøker tidligere har søkt asyl i et annet land som er tilknyttet Eurodac.

EØS-borger - statsborger av et land omfattet av EØS-avtalen.

F

Familieinnvandring – Dette er når oppholds- eller arbeidstillatelse innvilges til nære familiemedlemmer av norsk borger eller utenlandsk statsborger med lovlig opphold i Norge. Familieinnvandring gjelder i hovedsak ektefeller og barn under 18 år.

Familieinnvandringstillatelse – tillatelse som innvilges til personer som er eller skal bli nært familiemedlem av en norsk borger eller en utenlandsk statsborger med lovlig opphold i Norge.

Flyktning – vanlig samlebegrep for alle som har flyktet fra hjemlandet, uavhengig av fluktårsak. I juridisk forstand en person som har fått innvilget politisk asyl.

Flyktningkonvensjon - FNs konvensjon om flyktnings stilling av 28. juli 1951. For å få innvilget asyl i Norge, må utlendingen fylle vilkårene i flyktningdefinisjonen i konvensjonens artikkel 1A.

FNs Høykommissær for Flyktninger (UNHCR) - Høykommissærens oppgave er blant annet å overvåke landenes anvendelse av flyktningkonvensjonen og å samarbeide med landene i flyktningsspørsmål. Høykommissæren har gitt og gir ut en rekke anbefalinger om hvordan sentrale bestemmelser i konvensjonen bør forstås, for eksempel Håndbok om Prosedyrer og Kriterier for å fastsette Flyktnings Rettsstilling (Håndboken), retningslinjer (Guidelines) som utfyller anbefalingene i Håndboken og anbefalinger med hensyn til flyktningssituasjonen i bestemte land eller områder (Position papers). Landene er ikke forpliktet til å følge Høykommissærens anbefalinger, men norske myndigheter tillegger dem vanligvis stor vekt.

Førsteinstans – den instansen som fatter første vedtak i en sak. I asylsaker er det alltid UDI som er førsteinstans. I en del andre oppholdssaker kan politiet i Norge eller norske utenriksstasjoner fatte første vedtak.

H

Henlagt sak – omfatter saker hvor det er fattet et henleggelsesvedtak. Dette kan ha blitt gjort fordi søkeren har forsvunnet, har trukket søknaden, eller fordi søknaden av andre grunner ikke kan få et annet utfall.

Plan for flyktingarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Herboende – referanseperson det søkes familiegjenforening med.

I

Innvandrere – en person som er bosatt i Norge, men er født i utlandet og har foreldre som begge er født i utlandet.

Innvandrerbefolkning – personer som selv har innvandret til Norge og som har to utenlandsfødte foreldre, samt personer som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.

Integrering – prosessen som innebærer at innvandrere og flyktinger blir funksjonsdyktige medlemmer av samfunnet, men uten å måtte oppgi sin kulturelle eller etniske egenart.

Integreringstilskudd – statlig tilskudd som skal dekke utgiftene til kommunale integreringstiltak. Utbetales over fem år for de personene kommunen bosetter. Tilskuddsordningen blir forvaltet av IMDi. For mer informasjon se www.imdi.no

Internasjonale menneskerettigheter – internasjonale, juridiske normer om statenes forpliktelser overfor individer. De forpliktende normene er i hovedsak nedfelt i en rekke internasjonale avtaler (konvensjoner), som forplikter de statene som har tiltrådt avtalene. Norge har tiltrådt en rekke menneskerettighetskonvensjoner, som for eksempel Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen (EMK), FNs konvensjon om Sivile og Politiske Rettigheter, FNs Konvensjon om Økonomiske og Sosiale Rettigheter, FNs Konvensjon mot Tortur og FNs Konvensjon om Barnets Rettigheter. Flere sentrale menneskerettskonvensjoner er gjort til norsk rett gjennom menneskerettsloven.

International Organization for Migration (IOM) – er en organisasjon som UDI samarbeider med for å tilrettelegge hjemreise for personer som har fått endelig avslag på asylsøknaden (frivillig retur), og reise til Norge for overføringsflyktinger.

J

Jobbsøker visum - Visum for å søke om arbeid i Norge, eller (hvis man allerede har arbeidstilbud) arbeidstillatelse fra Norge.

K

Klageinstans – instansen som behandler klager på vedtak fattet av førsteinstansen. Når politiet i Norge eller norske utenriksstasjoner avslår en søknad, er UDI klageinstans. Når UDI avslår som førsteinstans, kan vedtaket påklages til Utlendingsnemnda (UNE).

Kollektiv beskyttelse – midlertidig oppholds- eller arbeidstillatelse som kan innvilges til personer i en massefluktsituasjon, etter en gruppevurdering. Eventuelle asylsøknader fra personer i gruppen kan stilles i bero i inntil tre år. Slik tillatelse danner ikke grunnlag for bosettingstillatelse de første fire årene.

Kulturorienteringsprogram (Culture orientation program)- De fleste overføringsflyktinger som kommer til Norge tilbys et kulturorienteringsprogram hvor de får informasjon om norsk kultur og samfunnsforhold. Programmet har en varighet på 4 dager, 5 timer pr. dag. Det gjennomføres av IOM (International Organization for Migration) på oppdrag fra UDI. Lærerne i programmet er to-kulturelle, dvs de skal ha bodd i Norge en tid og være fra samme land eller område som flyktingene de underviser. Det er et eget program for barn. Som en del av programmet arrangerer IOM også seminarer for kommuner som bosetter de overføringsflyktingene som har gjennomgått programmet. Kommunene får informasjon om flyktingenes bakgrunn og de forhold de kommer fra i transittlandet. IOM tilbyr også skriftlig program til kommunene.

M

Migrasjon – all form for frivillig eller tvungen folkeforflytning over landegrensener, uavhengig av årsak og varighet.

MUFere – irakere som tidligere har hatt midlertidig og begrenset tillatelse (Midlertidig opphold Uten rett til Familiegjenforening).

N

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Nedstammingsprinsippet - Norsk statsborgerlovgivning bygger på nedstammingsprinsippet. Nedstammingsprinsippet betyr at en person får det samme statsborgerskapet som det foreldrene har.

NORVIS – datasystem som brukes til å behandle søknader om visum for å besøke Norge. Systemet brukes ved over 90 utenriksstasjoner og oppdaterer og utnytter data i utlendingsdatabasen. Det vil bli knyttet til Schengen- samarbeidets datasystem VIS.

O

Opphold av andre beskyttelsesgrunner – tillatelse som kan gis til en asylsøker som ikke fyller kravene i flyktningkonvensjonen, men som likevel har en flyktninglignende bakgrunn som gjør at han eller hun har behov for beskyttelse.

Opphold av humanitære grunner – tillatelse som kan gis til asylsøkere som ikke har beskyttelsesbehov, men hvor det foreligger sterke menneskelig hensyn som tilsier at det bør innvilges oppholdstillatelse, for eksempel ved alvorlige helsemessige forhold, av hensyn til mindreåriges situasjon eller ved sterk tilknytning til riket. Slike hensyn blir ofte sett i sammenheng med vanskelige forhold i hjemlandet, eksempelvis i etterkant av en krigstilstand.

Oppholdstillatelse - Tillatelse til å oppholde seg i Norge utover tre måneder. En slik tillatelse gir ikke rett til arbeid, unntatt for EØS-borgere.

Ordinært mottak - se Statlig mottak.

Overføringsflyktning – flyktning som får komme til Norge etter et organisert uttak, vanligvis i samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Etter forslag fra regjeringen fastsetter Stortinget hvert år en kvote for hvor mange overføringsflyktninger Norge kan ta imot.

P

Politiets Utlendingsenhet (PU) - PUs hovedoppgaver er registrering av asylsøkere, undersøkelser omkring asylsøkerens reiserute, fastsetting av identitet, forberedelser og iverksetting av alle negative vedtak i asylsaker og koordinering og kvalitetssikring av alle uttransporteringer fra Norge.

Praktikant – en tillatelse som skal gi en utlending mulighet til å få opplæring i et yrke. Det er et krav at arbeidet er av vesentlig betydning for utviklingen av vedkommendes kompetanse og inngår som en naturlig del av yrkesutdannelsen i hjemlandet. Tillatelsen kan fornyes og gis i inntil to år.

R

Realitetsbehandling av asylsøknad – innebærer at UDI vurderer en asylsøkers behov for beskyttelse eller om det er andre sterke menneskelige hensyn som gjør at søkeren kan få opphold i landet. Ved Dublin-saker skal søknaden realitetsbehandles i et annet land.

Regionkontor – UDIs regionale enheter med kontorer i Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansand, Gjøvik og Oslo.

Reisebevis for flyktninger – Et reisedokument som gis til utlending med oppholdstillatelse og flyktningstatus i Norge. Reisebevis skal etter søknad gis med mindre særlig grunner taler mot det. Også utlendingens ektefelle, samboer og barn har rett til slikt reisebevis. Personer med reisebevis for flyktninger er unntatt fra visumplikten. Se også Utlendingspass.

Retur – prosessen med å returnere til hjemlandet for personer med endelig avslag på asylsøknaden. Norske myndigheter legger til rette for assistanse til frivillig retur gjennom et samarbeid med International Organization for Migration (IOM). De som ikke deltar i dette programmet kan uttransporteres av politiet med tvang når fristen for å forlate landet har løpt ut.

S

Schengen-samarbeidet – et samarbeid som innebærer at passkontrollen er avskaffet ved reise mellom de europeiske landene som deltar i samarbeidet. Landene har en felles ytre grense. Borgere av land som er med i samarbeidet, kan derfor reise fritt mellom medlemslandene. Det samme gjelder utenlandske statsborgere som har oppholdstillatelse i et

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

av medlemslandene, eller som har fått innvilget visum til Schengen-området. Med i samarbeidet er (2006): Belgia, Danmark, Finland, Frankrike, Hellas, Island, Italia, Luxembourg, Nederland, Norge, Portugal, Spania, Sveits, Sverige, Tyskland og Østerrike.

Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere - Arbeidstilsynet, politiet, Skatteetaten og Utlendingsdirektoratet har etablert et felles servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Norge. Her kan både arbeidsgivere og arbeidstakere få veiledning og rask behandling av søknader. Senteret ligger i Schweigaards gt. 17, Oslo.

Sesongarbeidstillatelse – gis til utlendinger fra land utenfor EØS/EU som skal arbeide innen typisk sesongregulert virksomhet, for eksempel innhøsting i jordbruket eller i forbindelse med ordinær ferieavvikling. Arbeidstillatelse som sesongarbeider kan gis for inntil seks måneder i løpet av et kalenderår.

SESAM – datasystem for administrasjon av asylmottakene. Systemet oppdaterer og bruker data i utlendingsdatabasen. Det brukes av UDI og de som har ansvar for drift av asylmottak.

Statlig mottak – frivillig innkvarteringstilbud for personer som søker asyl i Norge. De som velger å bo i et mottak får støtte til livsopphold og har ulike plikter og tilbud.

Statsborgerskap – en formell status som medfører tilhørighet til en stat med rettigheter og plikter overfor denne staten. Statsborgerskap er noe man vanligvis får ved fødselen og bestemmes enten av fødested eller av foreldrenes statsborgerskap. For at en utenlandsk statsborger skal kunne få norsk statsborgerskap etter søknad, må personen som hovedregel ha oppholdt seg her totalt syv år i løpet av de siste ti år, oppfylle vilkårene for bosettingstillatelse, ha plettfri vandel og være løst fra sitt opprinnelige statsborgerskap

T

Territorialprinsippet - En rekke land bygger sin statsborgerlovgivning på territorialprinsippet. Territorialprinsippet betyr at statsborgerskapet er bestemt av hvilket land personen er født i.

Tilbakevending - prosessen der personer med flyktningbakgrunn som har oppholdstillatelse i Norge kan dra tilbake til hjemlandet med økonomisk støtte fra myndighetene.

Transittmottak – innkvarteringstilbud for asylsøkere inntil de er intervjuet av UDI og har gjennomgått helsesjekk.

U

Uretturnerbare – vanlig begrep for personer med endelig avslag i asylsaken som ikke kan tvangssendes til hjemlandet. Reelt uretturnerbare er bare de som selv ønsker å reise hjem, men hindres i det fordi hjemlandets myndigheter ikke bidrar til å skaffe dem reisedokumenter, ikke anerkjenner dem som borgere, eller på annen måte hindrer dem i å returnere.

Utlendingsdatabasen (UDB) – database for alle saker som gjelder søknad om besøk og opphold i Norge samt om de som oppholder seg i asylmottak. Databasen oppdateres av og gir data til DUF, NORVIS og SESAM.

Utlendingsloven og utlendingsforskriften – Utlendingslovens bestemmelser gir rammer for utlendingers adgang til Norge og deres opphold her. Utlendingsforskriften angir nærmere hvordan utlendingslovens regler skal håndheves.

Utlendingspass – Et reisedokument som gis til utlending med oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge, men som ikke er gitt flyktningstatus. Utlending med tillatelse av beskyttelsesgrunner har etter søknad rett til utlendingspass med mindre særlig grunner taler mot det. Utledning med tillatelse i Norge av andre grunner kan gis utlendingspass dersom han eller hun dokumenterer at det ikke vil være mulig å få pass eller annet reisdokument fra sitt hjemland eller et annet land. Også utlendingens nærmeste familiemedlemmer, det vil si ektefelle, samboer og barn kan få utlendingspass. Se også Reisebevis.

Utvising – vedtak som innebærer at en utlending må reise ut av landet og mister muligheten til å komme tilbake til Norge. Som hovedregel gjelder vedtaket også de øvrige Schengen-landene. Innreiseforbudet kan bli gjort varig eller tidsbegrenset, men er som hovedregel ikke kortere enn to år. Se også bortvisning.

V

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Vedtak – en avgjørelse, truffet av et offentlig forvaltningsorgan, som er bestemmende for privatpersoners rettigheter og plikter.

Ventemottak - frivilling innkvarteringstilbud for personer som har mistet retten til å bo i et ordinært mottak fordi de har fått endelig avslag på asyløknaden. De som velger å bo i et ventemottak får lommepenger og informasjon om retur.

Vern mot utsendelse (non-refoulement) – forbud mot å sende utlendinger ut av landet til land eller områder der de risikerer dødsstraff, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Norge er bundet av flere internasjonale forbud mot utsendelse. Vernet mot utsendelse er absolutt og gjelder alle - også utlendinger som er en fare for rikets sikkerhet, eller ikke har rett til beskyttelse som flyktning på grunn av alvorlig kriminalitet som for eksempel krigsforbrytelser mm.

Visum – tillatelse for visumpliktige til å reise inn i Norge og resten av Schengen-området og oppholde seg i området i en angitt periode, vanligvis inntil tre måneder. Visum gis vanligvis for bare ett besøk, men kan gis for flere. En visumetikett settes inn i passet for å markere tillatelsen.

15-månedersregelen – asyløkere kan innvilges oppholdstillatelse dersom UDI ikke har ferdigbehandlet asylsaken innen 15 måneder. Regelen gjelder bare så fremt det ikke er asyløkeren selv som har bidratt til lang saksbehandlingstid, for eksempel ved ikke å dokumentere identiteten sin.

48-timersprosedyre – behandling av asyløknader fra personer som kommer fra land som utlendingsmyndighetene i utgangspunktet anser som trygge. Prosedyren sikrer en rask behandling av søknader fra personer som klart ikke har beskyttelsesbehov. Søknader kan overføres til normal prosedyre hvis det er grunnlag for det.

3-ukersprosedyre – behandling av asyløknader fra personer som kommer fra land hvor det etter utlendingsmyndighetenes vurdering er liten fare for forfølgelse. Prosedyren sikrer en rask behandling av søknader fra personer som klart ikke har beskyttelsesbehov. Søknader kan overføres til normal prosedyre hvis det er grunnlag for det.

Vedlegg 2 - LOV 2003-07-04 nr 80:

Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven).

DATO: LOV-2003-07-04-80

DEPARTEMENT: BLD (Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet)

PUBLISERT: I 2003 hefte 10

IKRAFTTREDELSE: 2003-09-01, 2004-09-01

SIST-ENDRET: [LOV-2008-12-19-106 fra 2010-03-01](#)

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

SIST-ENDRET: [LOV-2009-06-19-41](#) fra 2010-01-01

ENDRER:

SYS-KODE: BG07d, BG10b

NÆRINGSKODE: 9121

KORTTITTEL: Introduksjonsloven
24

INNHOOLD

[Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\).](#)

[Kapittel 1. Innledning](#)

[§ 1. Lovens formål](#)

[Kapittel 2. Introduksjonsprogram](#)

[§2. Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram](#)

[§3. Kommunens ansvar for introduksjonsprogram](#)

[§4. Introduksjonsprogrammet](#)

[§5. Programmets varighet](#)

[§6. Individuell plan](#)

[§7. Stans av introduksjonsordning på grunn av den enkeltes forhold](#)

[Kapittel 3. Introduksjonsstønad](#)

[§8. Rett til introduksjonsstønad](#)

[§9. Beregning](#)

[§10. Fravær](#)

[§11. Egne midler](#)

[§12. Samordning med andre offentlige ytelser](#)

[§13. Utbetaling](#)

[§14. Trekk i framtidige utbetalinger](#)

[§15. Uriktige opplysninger](#)

[§16. Refusjon i ytelser fra folketrygden](#)

[Kapittel 4. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap](#)

[§17. Rett og plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap](#)

[§18. Kommunens ansvar for opplæring i norsk og samfunnskunnskap](#)

[§19. Gjennomføring av opplæring i norsk og samfunnskunnskap](#)

[§20. Forskrifter](#)

[Kapittel 5. Saksbehandlingsregler m.m.](#)

[§21. Forholdet til forvaltningsloven](#)

[§22. Klage](#)

[§23. Innhenting av opplysninger](#)

[§24. Opplysningsplikt til barneverntjenesten](#)

[Kapittel 6. Sluttbestemmelser](#)

[§25. Ikrafttredelse](#)

[§26. Endring i andre lover](#)

Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven).

Lovens tittel endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

Kapittel 1. Innledning

Overskriften endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 1. Lovens formål

Formålet med denne loven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Kapittel 2. Introduksjonsprogram

Overskriften tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 2. Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram gjelder for nyankommet utlending mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering og som har fått

- a) asyl, jf. utlendingsloven § 28,
- b) oppholdstillatelse etter innreisestillatelse som overføringsflyktning, jf. utlendingsloven § 35 tredje ledd
- c) fornybar oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38 første ledd på grunnlag av søknad om asyl, eller kollektiv beskyttelse i massefluktsituasjon, jf. utlendingsloven § 34, eller
- d) oppholdstillatelse som familiemedlemmer til personer som nevnt i bokstav a, b og c, jf. utlendingsloven kapittel 6. For å være omfattet av denne bestemmelsen er det et vilkår at personer som nevnt i bokstav a, b og c ikke har vært bosatt i en kommune i mer enn fem år før det søkes om familiegjenforening.

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram gjelder bare for personer som er bosatt i kommunen i henhold til særskilt avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen. Kravet om særskilt avtale gjelder likevel ikke for personer som nevnt i § 2 første ledd bokstav d.

Som nyankommet regnes den som har vært bosatt i en kommune i mindre enn to år når vedtak om deltakelse i introduksjonsordning skal treffes.

Nordiske borgere og utlendinger som omfattes av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen), omfattes ikke av paragrafen her.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Endret ved lover 2 juli 2004 nr. 65 (i kraft 1 sep 2004), 7 jan 2005 nr. 3 (i kraft 7 jan 2005 iflg. res. 7 jan 2005 nr. 4), 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), 21 des 2005 nr. 134 (i kraft 1 jan 2006 iflg. res. 21 des 2005 nr. 1644), 19 juni 2009 nr. 41 (i kraft 1 jan 2010 iflg. res. 30 okt 2009 nr. 1324).

§ 3. Kommunens ansvar for introduksjonsprogram

Kommunen sørger for introduksjonsprogram etter dette kapittel til nyankomne innvandrere som er bosatt i kommunen.

Kommunen skal så snart som mulig og innen tre måneder etter bosetting i kommunen eller etter at krav om deltakelse blir framsatt, tilrettelegge introduksjonsprogram i henhold til dette kapittel til person som omfattes av § 2. Kommunens plikt gjelder ikke personer som har avbrutt eller avvist deltakelse i introduksjonsprogram.

Kommunen kan tilby introduksjonsprogram til nyankommet utlending med oppholdstillatelse i henhold til utlendingsloven kapittel 6 som er familiemedlemmer til andre enn personer nevnt i § 2, til nyankommet utlending over 55 år med oppholdsgrunnlag som nevnt i § 2 første ledd, og til nyankommet utlending som nevnt i § 2 som er bosatt i kommunen uten særskilt avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen.

Departementet kan fastsette nærmere retningslinjer om kommunens ansvar.

Endret ved lover 2 juli 2004 nr. 65 (i kraft 1 sep 2004), 7 jan 2005 nr. 3 (i kraft 7 jan 2005 iflg. res. 7 jan 2005 nr. 4), 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), 21 des 2005 nr. 134 (i kraft 1 jan 2006 iflg. res. 21 des 2005 nr. 1644), 19 juni 2009 nr. 41 (i kraft 1 jan 2010 iflg. res. 30 okt 2009 nr. 1324).

§ 4. Introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet tilrettelegges for person som har behov for grunnleggende kvalifisering. Introduksjonsprogrammet tar sikte på å

- a) gi grunnleggende ferdigheter i norsk,
- b) gi grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv,
- c) forberede for deltakelse i yrkeslivet. Programmet skal være helårlig og på full tid. Programmet skal minst inneholde
  - a) norskopplæring,
  - b) samfunnskunnskap,
  - c) tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til yrkeslivet.

Ved gjennomført eller avbrutt program skal det utstedes et deltakerbevis.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 5. Programmets varighet

Programmet kan vare inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når særlige grunner taler for det, kan programmet vare inntil tre år.

§ 6. Individuell plan

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Det skal utarbeides en individuell plan for den som skal delta i introduksjonsprogram. Den skal utformes på bakgrunn av en kartlegging av vedkommendes opplæringsbehov og av hvilke tiltak vedkommende kan nyttiggjøre seg.

Planen skal minst inneholde programmets start og tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet.

Planen skal utarbeides i samråd med vedkommende.

Planen skal tas opp til ny vurdering med jevne mellomrom og ved vesentlig endring i vedkommendes livssituasjon.

§ 7. Stans av introduksjonsordning på grunn av den enkeltes forhold

Kommunen kan stanse ordningen for den enkelte dersom det er saklig begrunnet i den enkeltes forhold, herunder om deltakeren har tilbud om høvelig arbeid.

Kapittel 3. Introduksjonsstønad

Overskriften endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 8. Rett til introduksjonsstønad

For den tid en person deltar i program som nevnt i § 4, har vedkommende krav på introduksjonsstønad.

For deltakelse i program er stønaden på årsbasis lik to ganger folketrygdens grunnbeløp.

Deltaker under 25 år mottar 2/3 stønad.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 9. Beregning

Stønaden per måned utgjør 1/12 av stønaden på årsbasis. Stønaden per dag utgjør 1/30 av månedsstønaden. Stønaden per time utgjør 1/1850 av stønaden på årsbasis.

§ 10. Fravær

Ved fravær som ikke skyldes sykdom eller andre tvingende velferdsgrunner, og som det ikke er gitt tillatelse til, reduseres stønaden tilsvarende, jf. § 9. Departementet fastsetter ved forskrift nærmere regler om fravær og permisjon.

§ 11. Egne midler

Stønaden reduseres ikke på grunn av inntekter av egen eller andres virksomhet eller som følge av formue. Stønaden reduseres heller ikke på grunn av mottatt barnebidrag.

I den utstrekning lønnet arbeid inngår i programmet, reduseres stønaden tilsvarende den tid arbeidet tar.

§ 12. Samordning med andre offentlige ytelser

Introduksjonsstønad reduseres i den utstrekning vedkommende har rett til dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger eller foreldrepenger, og retten til disse ytelsene er opparbeidet før vedkommende startet i et introduksjonsprogram. Stønad reduseres tilsvarende for uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger vedkommende mottar.

Dersom vedkommende som en del av introduksjonsprogrammet deltar i opplæring som utløser stønad til livsopphold, barnetillegg, tilsynstillegg for barn og andre familiemedlemmer, borteboertillegg eller reisetillegg fra Arbeids- og velferdsetaten, tilfaller stønaden kommunen.

Dersom vedkommende mottar overgangsstønad, reduseres introduksjonsstønad på årsbasis med 40 prosent av den overgangsstønad som overstiger halvparten av folketrygdens grunnbeløp.

Barnetrygd og kontantstøtte kommer ikke til fradrag i stønaden.

Endret ved lover 16 juni 2006 nr. 20 (i kraft 1 juli 2006 iflg. res. 16 juni 2006 nr. 631), 21 april 2006 nr. 10 (i kraft 1 jan 2007 iflg. res. 21 april 2006 nr. 428), 29 juni 2007 nr. 43 (i kraft 1 sep 2007 iflg. res. 29 juni 2007 nr. 741), 19 des 2008 nr. 106 (i kraft 1 mars 2010 iflg. res. 19 feb 2010 nr. 189).

§ 13. Utbetaling

Utbetaling skjer etterskuddsvis på grunnlag av registrert frammøte. Kommunen beslutter hvordan og til hvilke tidspunkter utbetaling skal skje.

§ 14. Trekk i framtidige utbetalinger

Dersom vedkommende har fått utbetalt høyere stønad enn det hun eller han har krav på, kan det overskytende trekkes i framtidig stønad.

§ 15. Uriktige opplysninger

Har noen fått utbetalt en ytelse fordi vedkommende, eller noen som har handlet på vedkommendes vegne, forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige opplysninger eller har fortiet opplysninger, kan det vedtas at stønaden skal betales tilbake.

§ 16. Refusjon i ytelser fra folketrygden

Dersom en mottaker av introduksjonsstønad med tilbakevirkning får innvilget ytelser som nevnt i § 12, kan kommunen kreve hel eller delvis refusjon i det beløp som skal etterbetales, til dekning av sine utlegg til samme formål og for samme tidsrom.

Kapittel 4. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Overskriften tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 17. Rett og plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Rett og plikt til deltakelse i gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap i til sammen 300 timer gjelder for utlending mellom 16 og 55 år som har fått

- a) oppholdstillatelse etter utlendingsloven som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, eller
- b) kollektiv beskyttelse i massefluktsituasjon etter utlendingsloven § 34.

Utlending mellom 55 og 67 år med oppholdsgrunnlag som nevnt i bokstav a eller b har rett, men ikke plikt, til å delta i opplæring som nevnt i første ledd.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Rett til deltakelse etter første og annet ledd gjelder ikke for utlending med oppholdstillatelse etter utlendingsloven §§ 23 og 25 og deres familiemedlemmer med tillatelse etter utlendingsloven kapittel 6. Utlending mellom 16 og 55 år med tillatelse som nevnt i første punktum som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, har plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap i til sammen 300 timer, jf. § 18 første ledd annet punktum.

Rett eller plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap foreligger ikke dersom det dokumenteres at vedkommende har tilstrekkelige kunnskaper i norsk. Plikt til deltakelse foreligger ikke dersom det dokumenteres at vedkommende har tilstrekkelige kunnskaper i samisk. Dersom særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker tilsier det, kan kommunen fritta den enkelte fra plikt til deltakelse.

Rett eller plikt til deltakelse etter første til tredje ledd inntreer ved innvilgelse av førstegangs oppholdstillatelse etter utlendingsloven, eller fra ankomst til riket for utlending som har fått slik tillatelse før innreise. For personer som omfattes av første ledd bokstav b, inntreer rett og plikt til deltakelse fra det tidspunkt vedkommende blir bosatt i kommunen i henhold til særskilt avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen. Rett til deltakelse etter første og annet ledd gjelder i tre år. I særlige tilfeller kan rett og plikt til deltakelse inntre fra det tidspunktet krav om opplæring settes fram. Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om hva som her skal være å anse som særlige tilfeller.

Tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret ved lov 19 juni 2009 nr. 41 (i kraft 1 jan 2010 iflg. res. 30 okt 2009 nr. 1324).

§ 18. Kommunens ansvar for opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Kommunen skal så snart som mulig og innen tre måneder etter at krav eller søknad om deltakelse blir framsatt, sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap i henhold til § 17 for personer som er bosatt i kommunen eller bor midlertidig på asylmottak i kommunen. Kommunen kan kreve at personer som omfattes av § 17 tredje ledd betaler for opplæringen.

Kommunen skal så snart som mulig og innen tre måneder etter at søknad om deltakelse blir framsatt, sørge for tilbud om ytterligere gratis opplæring i norsk til personer som omfattes av § 17 første og annet ledd innenfor rammen av 2 700 timer, dersom vedkommende har behov for det. Kommunen kan kreve at vedkommende gjennomfører tester for å fastslå om det er behov for slik opplæring. Kommunens plikt etter dette leddet gjelder i fem år fra det tidspunkt rett eller plikt til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap inntreer, jf. § 17 femte ledd.

Opplæringen skal gis av kommunen eller av andre som kommunen godkjenner.

Tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 19. Gjennomføring av opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Det skal utarbeides en individuell plan for den som skal delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. § 6 gjelder tilsvarende.

Den som skal undervise i norsk og samfunnskunnskap skal som hovedregel ha faglig og pedagogisk kompetanse.

Kommunen kan stanse opplæringen for den enkelte dersom det er saklig begrunnet i den enkeltes forhold.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Ved gjennomført eller avbrutt opplæring skal det utstedes et deltakerbevis.

Tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 20. Forskrifter

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser til utfylling og gjennomføring av kapitlet her, herunder bestemmelser om målene for opplæringen og om fravær og permisjon.

Tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

Kapittel 5. Saksbehandlingsregler m.m.

Overskriften endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret kapittelnummer til kapittel 5.

§ 21. Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i loven her.

Som enkeltvedtak etter denne lov regnes avgjørelser om

- a) tildeling av introduksjonsprogram, introduksjonsstønad og opplæring i norsk og samfunnskunnskap,
- b) vesentlig endring av individuell plan,
- c) stansning av introduksjonsprogrammet eller opplæring i norsk og samfunnskunnskap for den enkelte,
- d) permisjon,
- e) trekk i introduksjonsstønnen med 50 prosent eller mer av en enkelt utbetaling, og som minst tilsvarer 1/12 av folketrygdens grunnbeløp.

Kandidater til å motta tjenester etter denne loven regnes ikke som parter i samme sak. Det kan ikke klages over at en annen har fått ytelsen.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret paragraftall fra § 17.

§ 22. Klage

Enkeltvedtak truffet etter denne lov kan påklages til fylkesmannen.

Fylkesmannen kan prøve alle sider av vedtaket. Når det gjelder prøvingen av det frie skjønn, kan fylkesmannen likevel bare endre vedtaket når skjønnet er åpenbart urimelig.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret paragraftall fra § 18.

§ 23. Innhenting av opplysninger

Opplysninger skal så langt som mulig innhentes i samarbeid med deltakeren eller slik at deltakeren har kjennskap til innhenting.

I saker som gjelder tjenester etter denne loven, kan det kreves opplysninger fra andre offentlige organer. Like med offentlige organer regnes organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, fylkeskommune eller kommune. Har deltakeren ikke samtykket i at opplysningene blir innhentet, skal spørsmålet om opplysningene kan gis uten hinder av taushetsplikt, avgjøres etter de taushetsbestemmelser som gjelder for avgiverorganet.

Plan for flyktningarbeidet i Nore og Uvdal kommune

Opplysninger som er nødvendig for gjennomføring, oppfølging og evaluering av ordningene i loven her og norskopplæring for asylsøkere, kan samles inn, brukes, og lagres i et nasjonalt register. Avgiverne kan pålegges å avlevere opplysningene slik som departementet bestemmer. Departementet fastsetter hvordan kommune eller andre virksomheter som gjennomfører introduksjonsprogram, opplæring i norsk og samfunnskunnskap eller norskopplæring for asylsøkere, skal avgi opplysninger.

Opplysninger fra registeret som nevnt i tredje ledd kan utleveres til offentlige organer som har behov for dem i forbindelse med gjennomføring, oppfølging og evaluering av ordningene. Opplysningene skal bare leveres ut i statistisk form eller ved at individualiserende kjennetegn utelates, dersom dette dekker behovet. Departementet kan gi nærmere regler om behandling og lagring av opplysningene.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret paragraftall fra § 19, 29 juni 2007 nr. 43 (i kraft 1 sep 2007 iflg. res. 29 juni 2007 nr. 741).

§ 24. Opplysningsplikt til barneverntjenesten

Personell som arbeider innenfor rammen av denne loven, skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenestens side.

Uten hinder av taushetsplikt skal personellet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller at det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester § 4-10, § 4-11, § 4-12, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. samme lov § 4-24. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om barneverntjenester, plikter personellet å gi slike opplysninger.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret paragraftall fra § 20.

Kapittel 6. Sluttbestemmelser

Overskriften tilføyd ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228).

§ 25. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft 1. september 2003. Fram til 31. august 2004 gjelder loven ikke den enkelte kommune med mindre kommunen selv treffer vedtak om det. Rett og plikt for personer nevnt i § 2 gjelder fra 1. september 2004. § 3 annet ledd trer i kraft fra 1. september 2004.

Fra 1. september 2004 gjelder loven alle kommuner og omfatter de personene loven gjelder for som er bosatt etter 1. september 2003.

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret paragraftall fra § 21.

§ 26. Endring i andre lover

- - -

Endret ved lov 11 mars 2005 nr. 13 (i kraft 1 sep 2005 iflg. res. 11 mars 2005 nr. 228), endret paragraftall fra § 22.

